254

24

PROBLEMATVM MEDICORVM TRIADES TRES

cum

Corollariis tribus

SVB

TRIADE DIVINA

Autoritate & jussu Amplissimi in celeberrima Rauracorum Academia Senatus Medici,

Pro summis in arte Medica honoribus & privilegiis Doctoralibus indipiscendis

publico examini subjectæ

à

M. PHILIPPO WEBERO

Idsteniano-Nassoico.

Ad diem 7. Septembr. in aula Medica, horis consuetis.

BASILEÆ

Typis JOAN. JACOBI GENATHI.

1610.

VIRIS
REVERENDIS, CLARISSIMIS & DOCTISSIMIS,

D. D. D.

ANTONIO, FRIDERICO & TOBIÆ WEBERIS,

Ecclesiæ in illustri Nassoicorum comitatu Idsteniano ab officiis, puriorisq; Verbi divini interpretibus & doctoribus,

AVO, PATRVO, & PARENTI,

Pastori emerito, Informatori fideli, Superintendenti sedulo,
de se, studiisque suis optimè meritis

Specimen hoc inaugurale Medicum,

gratitudinis & observantiæ testimonium

D. D. D.

PHILIPPVS WEBERVS.

ΣΥΝ ΘΕΩ.

PROBLEMATVM MEDICORVM ad Physiologiam respicientium

Trias Prima.

QVÆSTIO I.

N Lien quodãmodo sanguificet?

1. Lienem frustrà à natura creatum statuit sed malè Erasistratus, *teste Gal. l.4. de usu part. cap.*15. ex accidenti verò conditum vult Aristoteles *l.3. de part. anim. cap.7.* Alii autem meliùs sentiẽtes necessariò genitum esse, diversis tamen opinionibus, concedunt.

2. Nos unam saltem opinionem, reliquis ut inanibus missis, hoc loco examinabimus; An videlicet vis quædam *αἱματοποιητικὴ* lieni conveniat? Affirmabimus autem *cum Alex. Aphrod. sect. 2. probl. Aretæ lib.1. de caus. & sign. chron. Gal. l. de respir. quibus adstipulatur Reusner. l. de scorb. ex.* 4.

3. Non autẽ simpliciter, propter excremẽtum melancholicum lienem conditum esse affirmantes, hîc rejicimus, sed quatenus quandam sanguificandi vim lieni denegant. Quæ vis lienis *αἱματοποιητικὴ* doctissimè adstruitur à *Clariß. & Excellẽtiß. D.D.D. Præceptoribus* Dn. Platero *l.2. tabul. anatom.* Dn. Bauhino *l.1. theatri anat. c.*43. Dn. Horstio *exerc. nobil. de corp. & anim. l.1. ex.6. quæst.*6.

4. Hinc Dn. præc. Bauhinus ait: Lien hepati ad sanguinis cõfectionem opitulatur, partim quatenus sanguinem sui generis conficit, partim quatenus crassiorem succum ad generationem purioris sanguinis parum idoneum avertit, ut melior fiat in hepate sanguificatio. Unde etiam *Aristot. l.3. de part. anim. c.7.* lienem adulteratum jecur nuncupasse videtur: *& Vesal. in exam. p.*124. *item Fernel. l.1. phys. c.7.* quia aliquando viscus hoc mole & magnitudine sua jecur superasse visum est, ad sanguificationem datum esse suspicati sunt. Qui rationes hanc quæstionem ulteriùs confirmãtes expetit, videat *Dn. præc. Horst. loc. cit. & exerc.1. de scorb. thes.7. & reliquos autores citatos.*

QVÆST. II.

An acetum sit simpliciter refrigerans?

1. Quæstionis affirmativam statuere videtur *Celsus l.2. c.27. Dioscor. l.5. de*

*mat.med.cap.*17. ſicut & aliquo modo *Fernel.lib.6.M.M.c.*1.*Fuchſ.l.*1.*de comp. med.cap.*39.41.43. *& alii plures:* hinc febrium æſtus temperare & ſedare dicitur *à d. Fernel.l.*5.*M.M.c.*3.

2. Negantem partem Galenus, miſtam operandi potentiam aceto attribuens, aſſumit, quia non ſolùm vim refrigerandi, ſed etiam calefaciendi obtinet, *ut patet ex l.*10.*M.M.c.*9. *l.*11.*M.M.c.*18. *l.*14.*M.M.c.*7. *l.*4.*ſimpl.c.*2. *l.de atten.vict. & aliis locis plurimis.*

3. Galenum plerique Medicorum ſequuntur; hinc *Paul. Aegin.l.*6.*de re med.c.*3. acetum mixtæ facultatis eſſe ait, frigidæ, & calidæ, prædominari tamen frigidam, tertio verò ordine exſiccare: quibus verbis adſtipulatur *Oribaſ.l.*15.*collect.c.*1. *& l.*4.*ſynop.c.*32. *Aëtius tetr.ſerm.*1. *Actuar.l.*6.*M.M.c.*1. *Capivac.l.*6.*prax.c.*21. Hæc autem principum aſſertio de aceto multos movit, ut vel ſolùm calidum, vel frigidum ſaltem eſſe mordicùs defenderint. *vid. Dn.præc.Horſt.centur.probl.med.dec.*5.*q.*1.*th.*7.

4. Nos nodum hunc ut eò meliùs cum Dn.Horſt.ſolvere poſſimus, priùs aceti generationem conſiderabimus: de qua itidem diſſentiunt autores, *Galenus* enim *l.* 4.*ſimp. c.*2. acetum ex vino fieri ait, ita ut ignita vini caliditas amittatur, & alia ex putredine vini, partiali ſc: partibus aquoſis remanentibus acquiratur. Hanc vini in acetum mutationem planiùs declarare conatur *Zabarel.l.*3.*de miſti gener. & inter.c.*7.*& ſeqq.* dum ait, vinum duos habere calores & duas humiditates, calorem ſc: animalem ſeu vitalem & elementarem, humiditatem verò vinoſam & aquoſam: hinc dicendum putat, acetum fieri per interitum caloris vitalis, manente calore elementari, &c.

5. Sed cùm hæc Zabarellæ aſſertio ſuis non careat dubitationibus, idcircò potiùs ſentētia Hermeticorum de aceti generatione arridet, qua ſtatuitur, quòd vinum acidum reddatur ſeparato ſuo ſpiritu, ſicut experiētia teſtatur; quò enim vinum diutiùs Soli aut locis calidis exponitur, eò majorem acrimoniam ſenſim contrahit. *Vide Dn. præc. Horſt. l. c. theſ.*10. qui pulchrè deducit aciditatis cauſam ab acidis ſpiritibus ſalis, qui in vini ſpiritu continebántur, & gratiſſimè palatum afficiebant.

6. Eſt igitur, ex ſententia Dn.Horſtii, Sal acidus (quem vitriolatum nominant, quòd in vitriolo maximè abundet) qui in aceto cum aquoſa ſubſtantia, detractâ ſulphureâ eſſentiâ, acore ſuo ſe conſpiciendum præbet: unde facilè demonſtratur, quomodo acetum contrarias operandi facultates poſſideat: quòd enim vim habet attenuantem & diſſolventem, fit hoc ratione ſalis acidi, qui tenuiſſimæ eſt eſſentiæ, ideo etiam citiùs penetrare poteſt: quòd verò refrigerat, fit hoc ratione remanentis copioſæ aquæ frigidæ elementaris; ignea enim & ſulphurea vini qualitas jam eſt ab aceto ſeparata.

7. Hos contrarios effectus cùm Fuchſ. & Fernel. animadvertiſſent, aceto ſiccantē facultatem denegare noluerunt, *ut patet in Fernel.l.*5.*M.M.c.*3. *Fuchſ.l.*1.*d.C.M.c.*36. Concludo ergò cum Dn.præc.Horſt. loc.cit. acetum miſtam habere qualitatē, quam idem pulchrè declarat *exerc.*3.*pharm. th.*11.*&* 12. Hanc videns *Capivacc.l.*6.*prax.c.*21.monet, ut ſi acetum refrigerare & humectare volumus, aquam permiſceamus: ſi verò exſiccare petimus, cum acido citri exhibeamus.

QVÆ-

2. Calori verò tribuunt hunc effectum *Gal.l.3. de facult.alim. c.17. Paul. Aegin.l.3. de art.med.c.45. Trallian.l.9.c.4. Capivac.l.3.prax.c.28.Fuchs.l.3.M. M. c.38. & alii*, juxta quos caliditas renum, absumendo in glutinosa humorum consistentia id quod tenue & aqueum est, calculos generare dicitur, *ut habet Iacchinus in com.in l.9.Rhas.c.64.& alii.*

3. Missis autem his opinionibus magis arridet illa sententia, quam asserunt *Clariss. DD.praeceptores Platerus tract.2.prax. c.12. p.540. & Horstius centur.probl.med.dec.8.q.1.th.5. 6 & 7. & exer. 4.pharmaceut. th.21.* dum calculos generari statuunt, quando acris & salsus succus terrestreitati in sero & urina permisceatur à quo calculus postea compingatur & cõcrescat. Quam sententiam etiam amplectuntur *Hermetici*, qt. materiam tartaream suapte natura ad coagulationem in calculi generatione vergere statuunt. *Vid.Querc.in consil.de Arthrit.& Calc.*

4. Exempla hujus coagulationis pulcherrima adducunt *Dn.Platerus & Dn.Horstius*, dum tophos ac lapides in thermis, fontibus acidulis, salsis, &c. circa margines accrescentes in medium afferunt, quorum coagulatio nec frigiditati nec caliditati, sed materiæ aquarum mineralium proprietati attribuenda est. Item in vino eadem ratione circa doliorum latera fæculenta & salsa materia in lapideam concrescit substãtiam, quam tartarum vocant; ut & observatur in urinis etiam purissimis, quæ in matulis procedente tempore sabulosâ materiâ tartaro nõ dissimili depositâ coagulantur. Plura si petis exempla *vide Matthiol.in præf.in l.5.Diosc.de succo lapidescente*, & de coralli generatione *Cordæum in com.7.in Hipp.l.1.de morb.mul.*

5. Ex his ergo patet sententiam negantem omnino non esse recipiendam, cum ejusmodi frigiditas in corpore nunquam fingi, nedum inveniri queat: partem verò affirmantẽ dubitationibus suis non carere, cùm ejusmodi calor in corpore nostro non detur, qui calculos ut lateres coquat: ad materiam tamen calculi colligendam prædictas causas plurimùm facere non inficiabimur *cum Capivac.l.3.prax.c.28.& Dn.præc.Horst.l.c.* Quod attinet ad autoritatem *Galeni*, qui etsi passim calculi generationem calori tribuat, non tamen obscurè (*ut d.l.annotat Dn.Horst.*) *l.6.Epid.com.3.text.15.* innuit, in pueris calculos vesicæ generari, non propter calorem præcipuè, sed qualitate materiæ, quæ ipsa sibi compactionis causa est.

PROBLEMATVM THERAPEVTICORVM

TRIAS TERTIA.

QVÆSTIO I.

An dolor capitis ex ebrietate, ebrietate reiteratâ curandus sit?

1. Ebrietatem plurimorum morborum causam esse, *testatur Galen.lib.3. de tem-*

de temper. l.11. de usu part. l.6. aph.com.28. & alibi: nam secundùm communes versiculos

Ebrietas vitam, loculos, vim, lumina, mortem,
Destruit, exhaurit, reprimit, orbat, alit.

An verò hoc in affectu dictum remedium conveniat non inconvenienter hoc loco propter potatores quæritur: negat expressè *Fuchs. l.1. M.M. c.15.* ubi per remedium præsens medicos lucrum facere maximum asserit, qt. plurima idem subsequantur incommoda, quod etiam probat *Avicen. l.3. fen 1. doct.2. cap.8.*

2. Nec ratio huic assertioni deest, quia contraria contrariorum debent esse remedia, *vt habet Gal. l.9. M.M. cap.15. & alibi*, ebrietas autem ebrietati non est contraria. Huc facit etiam quod *Hippoc. l.1. aph.3. & lib.2. aph.22.* innuere videtur, repletionem sc: inanitione curari: ergo doloris capitis causam potius auferet vomitus, *ut vult Fuchs. l. c. & ex Avicen. Capivac. l.1. prax. cap.7. p.62.* Hinc etiam *Hipp. l. de loc. in hom.* vinoso, inquit, vomenti non sedandus vomitus.

3. Affirmanti sententiæ adstipulatur Schola Salernitana his versiculis,

Si nocturna tibi noceat potatio vini,
Hora matutina rebibas & erit medicina.

Et *Forestus l.9. observ.* 28. idem confirmat, sed respicit ventrem vacuum, unde vapores crassos dispergi ait eo modo, quo oculorum dolores, ortos ex iis, meraca vini potione curari dixit *Hippocr. l.6. aph.31. & l.7. aph. 47. Paul. Aegin. l.3. de art. med. c.22. Aëtius l.7. c.7.*

4. Quia autem vinum immodicè sumptum cruditatis causa est, *teste Gal. l.3. de sympt. caus. c.3.* quatenus sc: crudos generat humores, qui postea in ventriculi cavitate relicti & ipsas in tunicas insinuantes nauseam, capitisq; dolorem ex cōsensu producunt, idcircò non necessarium est, ut ventriculus vacuus sit, crudi enim humores cum alimento permiscentur & calore nativo excitato simul alterantur & concoquuntur, *vid. Dn. præcept. Horst. cent. probl. med. dec.2. q.2. th.6.*

5. Hanc in sententiam & nos abire non erubescimus, intelligentes modicam potionem iterandam, aliâs enim facultate naturali magis debilitatâ pejus quid esset expectandum. Nec dissentit ab hac opinione *Dn. præc. Platerus tract.1. prax. c.3.* ubi stomachum bile offensum hoc remedio corrigi scribit. *vid. etiam Nonum l. de part. morb. cur. c.15.*

6. Alii remedium hoc eo fine præscribunt, ut eò citius postera die vomitus excitetur, cujus causa singulis mensibus inebriari ad sanitatem conferre statuunt *Avicen. l.3. fen 1. doct.2. c.8. & sent.34. part.2. can. Rhases l.4. c.5. Dioscor. l.5. c.5.* cujus rei tamen contrarium rectè defendunt *Valescus Tarant. l.1. Philon. c.14. Gord. l.2. de cons. vita hum. c.21. Placent. l.1. de cur. morb. c.8.* quia alii sanitatem defendendi & conservandi dantur modi ebrietate meliores, ebrietatem enim nimiam plurima afferre pericula suprà probatū est.

7. Ut ergo parti satisfaciamus negāti, distinguimus inter ea, quæ fiunt per se, & ea, quæ fiunt per accidens: repletio enim repletionem non curat per se, unde rectè præscribitur vomitus ab autoribus citatis; idem tamen facit per accidens, quatenus facultatem & calorem nativum excitat, qui postmodum materiam morbificam illic latentem consumit ac dispergit. *vide Dn. præc. Horst. l. c.*

QVÆ-

QVÆSTIO II.

An Asthmaticis vomitus conducat?

1. Difficilis asthmaticorum respiratio quid & quotuplex sit videri potest *ex Gal.l.1.de diff.respir.c.11.* est aũt asthma respiratio crebra ac densa citra febrim, cujusmodi citatiore cursu defatigatis cõvenit. Causam describit *Gal.l.1.cit.c.10.* quòd non sit cursus (illa enim crebra respiratio non est præter naturam. *Capiv.l.2.prax.c.2.*) sed angustia bronchiorum: Unde autem illa angustia sit, quàm variasq; obtineat causas, *notat Gal.l.de diff.morb. c.7.l.1.de diff.respir.c.10.& 11.& alibi, Avicen.l.3.fen 10. tract.1.c.38. Dn.præc. Plater.prax.tract.1.c.4.p.429.& alii.*

2. Quæritur autem an in hoc affectu, vid. quando per obstructionem à viscida materia malum hoc causatur, ut sæpissimè fit, *test.Dn.præc.Horst. probl.med.dec.4.q.5.th.3.* ægrotantibus sit præscribendus vomitus? Negari autem facilimè potest, quia ex vomitu in hoc affectu plura metuẽda sunt incommoda, imò materia morbifica est in pulmone, *Nonus de part.morb. cur.c.127.p.144.* Vomitus autem non pulmonis sed ventriculi peculiaris est evacutio, *Crollus Basil. Chym.p.118.*

3. Affirmat autem præsentem quæstionem *Paul. Aegin. l.3. de art. med. c.29. Oribasius l.9. Aëtius tetr.2.serm.4.c.57.Fuchs.l.2.M.M.c.7.Dn.præc. Platerus tract.1.prax.c.4.p.447.& alii,* dum vomitum radice raphani & similibus excitandum esse statuunt.

4. Distinguendum ergo erit inter causam proximam & antecedentem seu remotam, quoad causam proximam, vomitus non conducit, sed ea, quæ citra vehementem calorem extenuant & abstergunt, *vid. Dn. præcep. Horst.l.c.th.6.& 7.Capiv.l.2.prax.c.2.* immodico enim calore sicut & frigore crassi & tenaces humores magis crassescũt, *teste Fuchs.cit.l.2.c.7.* Quoad causam verò remotam vomitus concedi potest, qt. copiosa pituita in ventriculo collecta suffocationis periculum imminens majus reddit, & tunc vomitus tentatur, sed non nisi in consuetis, *juxta Hipp.l.4.aph.6.* Sic enim purgato ventriculo antecedens causa & per consequens morbi augmentatio continua tollitur, qt. materia ulterius affluens inhibetur.

QVÆSTIO III.

An prægnantibus venæ sectio conveniat?

1. Quæstionem hanc expresse negare videtur *Hippocrates l.5.aph.30.* inquiens: Mulier gravida sanguine misso abortit, idque magis accidit, si fœtus sit auctior: duxit autem rationem ab alimento, quod cùm per venam sectam fœtui subtrahatur, idcircò fœtus perfectam absolutionem adipisci nequit.

2. Affirmantem verò hujus quæstionis partem defendunt *Celsus l.2.de re med.c.9.& Averrh.l.6.collig.c.4.* Ratio est, quia secundùm *Hipp.l.4.aph.1. & l.5.aph.29.* purgatio in prægnantibus non prohibetur, dicit enim; prægnantes purgabis, si materia turgeat, quadrimestres & usq; ad 7.mensem, sed has parciùs. Minore verò aut grandiore conceptu abstinebis: Venæ sectio

ctio

ctio autem prægnantibus tutior est purgatione, *ut pulchrè probat Dn. præc. Horst. centur. probl. med. dec. 9. quæst. 8. th. 4.* quia magis in artificis consistit directione, ergo etiam tutiùs adhiberi potest.

3. Hinc etiam *Averrhoës l. 7. collig. c. 4.* in prægnantibus prorsus purgationem pluribus prohibet rationibus, cujus tamen sententia *Hippoc.* aphorismos de prægnantium purgatione non infringit, unde satis *à Dn. præc. Horst. l. c. q. 7. t. 2.* deciditur & declaratur ex sententia *Sylvat. controv. 84. Rod. à Castro part. 2. l. 3. de morb. mul. c. 21. Salii de affect. part. c. 21. & aliorum.*

4. Affirmanti autem nostræ quæstionis sententiæ præter rationem etiam experientia accedit, quæ non solùm prægnantes sanguinis missione à morbis liberari, sed etiam abortum per eandem præcaveri testatur, cujus rei exempla *vid. apud Hor. Aug. l. 6. de sang. miß. c. 11. Christoph. à Vega com. ad lib. 5. Hipp. aph. 31.*

5. Pro quæstionis resolutione notandum *ex Sylvat. controv. 83. Salio de aff. part. c. 22. Fuchs. com. ad aph. Hipp. s. 5. aph. 31.* quòd vena audacter sit incidenda prægnantibus datis indicatis temporis, ubi tanta adest sanguinis copia, quæ licèt imminuatur, pro fœtus alimento nihilominus sufficiat, *ut concludit Dn. præc. Horst. l. c. q. 8. t. 2.*

6. Posse autem interdum tantam adesse in prægnantibus sanguinis copiam, probant prægnantes plethoricæ, ubi ipsa interdum etiam natura sanguinis evacuationem molitur, unde quibusdam toto gestationis tempore menses fluunt, *teste Ioberto in com. l. 2. de nat. facult. c. 3.* ex iis sc: venis quæ sunt in uteri collo, quarum descriptionem *vid. ap. Dn. præc. Bauhinum in theat. anat. l. 1. c. 37. p. 235.* quod etiam experientia docuit *Schenckium tom. 2. l. 4. observ. 146.*

7. Ad Hippoc. aphorismum quod attinet, hoc loco eundem (cujus autoritatem labefactari religio est) cum quibusdam non mendacii arguere, sed candidè potiùs interpretari volumus, memores illius, quod *Gal.* noster *l. 4. de tuend. sanit. c. 5.* monet, Veterum scripta diligenter esse inspicienda; & (*ut idem l. 2. de sympt. caus. c. 8. ait*) amicè magis & candidè eadem nos debere interpretari ac distinguere, quàm hostiliter insectari & redarguere.

8. Respexit ergo Hippoc. vel missionem sanguinis largam, cujusmodi Veteribus in usu fuit, *ut patet ex Gal. l. de cur. rat. per V. S. c. 14.* ubi ad sex usq; libras sanguinem detractum esse, *& c. 12. ejusd. lib. & l. 9. M. M. c. 4.* in acutis febribus usq; ad animi defectionē missum fuisse scribit: Vel respexit menses ultimos, ubi fœtus grandior majorem sanguinis copiam pro alimento requirit, *ut vult Sylvat. controv. 83.* Vel respexit matrem secundùm naturam constitutam, non verò plethoricam, *ut pulchrè innuit Dn. præc. Horst. l. c. dec. 9. q. 8. t. 3.* Et hac additâ limitatione aphorismus Hippocraticus affirmanti sententiæ non est contrarius. *Vid. de his plur. ap. Rod. à Castro part. 2. de morb. mul. l. 3. c. 2. Salium Divers. de aff. part. c. 22. & alios autores jam citatos.*

COROLLARIA.

1. *An prægnanti graviter decumbenti liceat abortum provocare?* N.
2. *An Rhabarbarum manifestis qualitatibus educat bilem?* N.
3. *An in peste ante vel post assumptum alexipharmacum vena secanda? Post. A. cum D.*

Æterno Medico sit laus æterna JEHOVÆ.